

WOLFGANG
AMADEUS
MOZART
(1756-1791)

Μύθοι & Αλήθειες

Wolfgang Amadei Mozart

Παρουσίαση: Γεώργιος-Ιούλιος Παπαδόπουλος

Ωδείο Φλώρινας
Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας

ΣΑΒΒΑΤΟ

7 Απριλίου 2012

ώρα 7 μμ.

ΜΟΤΣΑΡΤ: Μύθοι & Αλήθειες

Ποιος ήταν ο Μότσαρτ (1756-1791);

Το παιδί-θαύμα, που ξεκίνησε να συνθέτει στα πέντε του και ως την ηλικία των δέκα ετών είχε ήδη ολοκληρώσει την πρώτη περιοδεία του στις μεγαλύτερες αυλές της Ευρώπης, επιδεικνύοντας το ταλέντο του και αφήνοντας άναυδους όσους τον άκουγαν.

ο κοσμοπολίτης δωδεκάχρονος συνθέτης όπερας, που είχε αφομοιώσει όλα τα διαφορετικά μουσικά στυλ της εποχής του και που ως τα δεκαπέντε είχε εξοικειωθεί ακόμη και με τις τεχνικές και τη μουσική παλαιότερων εποχών.

ο υπηρέτης ενός αυστηρού και μικρόψυχου αριστοκράτη στο Ζάλτσμπουργκ με υψηλό εκκλησιαστικό αξίωμα, ο οποίος αντιμετώπιζε τον νεαρό μουσικό σαν να ήταν ο κατώτερος υποτακτικός που είχε στη δούλεψή του, με αποτέλεσμα το πρώην παιδί-θαύμα να ασφυκτιά από το βάρος των ανούσιων υποχρεώσεών του.

ο εικοσάχρονος συνθέτης που έγραφε με μεγάλο παράπονο, «ζω σε μια χώρα όπου η μουσική δίνει αγώνα για να επιβιώσει», ο οποίος για τα επόμενα πέντε χρόνια αναζητούσε – μάταια όμως – μόνιμη εργασία σε όλες τις χώρες που χρόνια πριν τον είχαν καλοδεχτεί ως παιδί-θαύμα, και που ένιωθε αποθαρρυσμένος, χωρίς καμιά όρεξη να συνθέσει, σε μια ηλικία που θα έπρεπε να σφύζει από δημιουργία.

ο εικοσιπεντάχρονος επαναστάτης, που έπειτα από μια έντονη διαφωνία με τον αγνώμονα εργοδότη του αποφάσισε να ζήσει στη Βιέννη ως ελεύθερος επαγγελματίας, πληρώνοντας αρχικά το τίμημα της αυτονομίας του αλλά καταφέροντας σταδιακά να κερδίσει την πολυπόθητη ανεξαρτησία του στο μεγαλύτερο μουσικό κέντρο της Ευρώπης.

ο τριαντάχρονος πρωτοποριακός μουσικοσυνθέτης, που αντιλαμβανόταν ότι η μουσική του ήταν συχνά δυσνόητη και όχι τόσο «εύπεπτη» όσο απαιτούσαν οι ασταθείς προτιμήσεις του βιεννέζικου κοινού.

ο τραγικός καλλιτέχνης, που στα τελευταία χρόνια της σύντομης ζωής του έγραφε τη μία όπερα μετά την άλλη με απίστευτη ταχύτητα και αριστουργηματική ποιότητα, σαν να προσπαθούσε να προλάβει κάτι, και που τελικά κατάφερε με την τελευταία όπερά του (*Ο Μαγικός Αυλός*) να μιλήσει στις καρδιές όχι των εκπροσώπων της καλής κοινωνίας αλλά των απλών πολιτών.

Είτε ο Mozart...

Κάνουν λάθος όσοι πιστεύουν ότι η τέχνη μου ήταν κάτι που μου ήρθε εύκολα. Κανείς δεν έχει αφιερώσει τόσο πολύ χρόνο και σκέψη για τη σύνθεση όσο εγώ. Δεν υπάρχει κανένας μεγάλος συνθέτης τη μουσική του οποίου να μην έχω μελετήσει ξανά και ξανά.

Όταν ταξιδεύω σε μια άμαξα, ή περπατώ έπειτα από ένα καλό γεύμα, ή στη διάρκεια της νύχτας όταν δεν μπορώ να κοιμηθώ· είναι σε τέτοιες περιπτώσεις που οι ιδέες ρέουν καλύτερα και με μεγαλύτερη αφθονία.

Δε δίνω καμία απολύτως προσοχή στον έπαινο ή τη μομφή κάποιου· ακολουθώ απλώς τα συναισθήματά μου.

Δώστε μου το καλύτερο πιάνο στην Ευρώπη, αλλά ένα ακροατήριο που δεν καταλαβαίνει τίποτε ή δε θέλει να καταλάβει και που δε μοιράζεται μ' εμένα τα ίδια συναισθήματα γι' αυτό που παίζω, και χάνεται όλη μου η ευχαρίστηση.

Στη μουσική τα πάθη, είτε είναι βίαια είτε όχι, ποτέ δεν πρέπει να εκφράζονται έτσι ώστε να φτάνουν το σημείο να προκαλούν απέχθεια· και η μουσική, ακόμη και στις πιο τρομακτικές καταστάσεις, ποτέ δεν πρέπει να προκαλεί πόνο στα αυτιά, αλλά να τα κολακεύει και να τα σαγηνεύει, και επομένως να παραμένει πάντοτε μουσική.

Μην ξεχνάς την επιθυμία μου να γράφω όπερες! Ζηλεύω κάθε άνθρωπο που συνθέτει μία· μου έρχεται σχεδόν να κλάψω από στεναχώρια όταν ακούω ή βλέπω μια άρια. Όμως ιταλική, όχι γερμανική· και σοβαρή, όχι κωμική.

Ούτε ένας ανώτερος βαθμός νοημοσύνης, ούτε η φαντασία, ούτε τα δύο μαζί συνιστούν τη μεγαλοφυΐα. Αγάπη, αγάπη, αγάπη – αυτή βρίσκεται στην καρδιά της μεγαλοφυΐας.

Είπαν για τον Mozart...

Ο Mozart είναι ο μεγαλύτερος συνθέτης. Ο Beethoven δημιούργησε τη μουσική του, αλλά η μουσική του Mozart έχει τέτοια αγνότητα και ομορφιά που κάποιος νιώθει ότι εκείνος απλώς την ανακάλυψε – ότι υπήρχε ανέκαθεν ως ένα κομμάτι της εσωτερικής ομορφιάς του σύμπαντος που περίμενε να αποκαλυφθεί.

Ο Mozart δεν έγραψε ποτέ μουσική για την αιωνιότητα, και είναι γι' αυτόν ακριβώς το λόγο που τα περισσότερα απ' όσα έγραψε προορίζονται για την αιωνιότητα.

ALBERT EINSTEIN

Ένα φαινόμενο σαν τον Mozart παραμένει κάτι ανεξήγητο.

JOHANN WOLFGANG von GOETHE

Μήπως δεν έχουμε την εντύπωση ότι τα έργα του Mozart γίνονται ολοένα και πιο οικεία όσο πιο συχνά τα ακούμε;

ROBERT SCHUMANN

Αν δεν μπορούμε να γράψουμε [μούσική] με την ομορφιά του Mozart, τουλάχιστον ας προσπαθήσουμε να γράψουμε με την αγνότητά του.

JOHANNES BRAHMS

Μπροστά στον Mozart, κάθε φιλοδοξία μετατρέπεται σε απόγνωση.

CHARLES GOUNOD

Δεν υπάρχει πρόβλημα που να απασχόλησε τον Mozart και να μην το έλυσε σε βαθμό τελειότητας.

Sir DONALD FRANCIS TOVEY

Στον Bach, τον Beethoven και τον Wagner θαυμάζουμε πρωτίστως το βάθος και την ενέργεια του ανθρώπινου νου· στον Mozart, το θεϊκό ένστικτο.

EDVARD GRIEG

Ο Mozart συνδυάζει γαλήνη, μελαγχολία και τραγική ένταση σε έναν σπουδαίο λυρικό αυτοσχεδιασμό. Πάνω απ' όλα αυτά αιωρείται το σπουδαιότερο πνεύμα του Mozart – το πνεύμα της συμπόνοιας, της οικουμενικής αγάπης, ακόμη και του πόνου – ένα πνεύμα που είναι αγέραστο και ανήκει σε όλες τις εποχές.

LEONARD BERNSTEIN

21 σονάτες για πιάνο, 27 κοντσέρτα για πιάνο, 41 συμφωνίες, 18 λειτουργίες, 13 όπερες, 9 ορατόρια και καντάτες, 2 μπαλέτα, 40 και πλέον κοντσέρτα για διάφορα όργανα, κουαρτέτα εγχόρδων, τρίο και κουιντέτα, ντουέτα για βιολί και πιάνο, κουαρτέτα με πιάνο, και τα τραγούδια. Αυτή η εκπληκτική παραγωγή δεν περιέχει σχεδόν κανένα έργο που να είναι λιγότερο από αριστούργημα.

GEORGE SZELL

Προκάλεσε το θαυμασμό μου όταν ήμουν νέος· με έφερε σε απόγνωση όταν έφτασα την ωριμότητά μου· είναι τώρα η παρηγοριά των γηρατειών μου.

GIOACCHINO ROSSINI

Ο κόσμος που έβγαλε έναν Mozart είναι ένας κόσμος που αξίζει να σώσουμε. Τι εικόνα ενός καλύτερου κόσμου μας κληροδότησε, Mozart!

FRANZ SCHUBERT